

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XXXI [i. e. XXXII]. De his qui excommunicati ad ecclesiasticos ordines promoventur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ecclesiastica unitati, non suscepto beneficio absolutionis decesserit, pro absoluto ab Ecclesia sit habendus, & utrum pro tali recipienda sit elemosyna, & à fidelibus sit orandum. Ut autem quod intendimus per suppositionem exempli apertius exprimamus, quidam Presbyter & Canonicus regularis, sicut per tuas nobis literas intimasti, cum publica laboraret infamia quòd ad quandam conjugatam accederet, maritus ejusdem mulieris & consanguinei ejus in eum manus injecerunt temerè violentas, propter quod per Episcopum denunciati sunt excommunicationis sententiæ subjacere. Verùm ipsi postmodum ad eundem Episcopum accedentes, præstito in manibus ejus quòd parerent judicio Ecclesiæ corporaliter juramento, in mandatis receperunt ab ipso quòd propter hoc apostolico se conspectui præsentarent. Cùmque unus illorum se ad iter accingeret veniendi, à quibusdam suis æmulis est peremptus & extra cimiterium Ecclesiæ tumultatus. Et licet contra interfectores amici & consanguinei interfecti graviter sint commoti, eis tamen omnem rancorem remitterent & offensam, dummodo interfecti cadaver traderetur ecclesiastica sepultura. Videretur igitur forsan in hoc casu quibusdam quòd cum sacramentum non necessitatis articulus sed contemptus religionis excludat, & judicium Ecclesiæ divinum debeat judicium imitari, cùm etiam in interfecto prædicto manifesta penitentia signa præcesserint, & propter hoc absolutus apud Deum esse credatur, absolutus ab Ecclesia sit habendus. Sed è contrario, cùm ex sola culpa ligetur quis, quoad Deum, apud triumphalem Ecclesiam, ex sola sententiâ ligetur, quoad hominem, apud Ecclesiam militantem, quando vinculum culpæ remittitur, absoluitur apud Deum, sed apud homines non absoluitur nisi quando vinculum sententiæ relaxatur. Alioquin Ecclesiæ absolutio nullatenus necessaria videretur, si in sola cordis contritione præter sacerdotale officium rigor relaxetur ecclesiastica disciplina. Nos igitur consultationi tuæ de consilio fratrum nostrorum breviter respondemus, quòd judicium Dei veritati, quæ nec fallit nec fallitur, semper innititur; judicium autem Ecclesiæ nunquam opinionem prosequitur, quam & fallere sæpe contingit & falli, & propter quod contingit interdum ut qui ligatus est apud Deum, absolutus apud Ec-

clesiam sit, & qui liber est apud Deum, ecclesiastica sit sententiâ innodatus. Vinculum ergo quo peccator ligatus est apud Deum, in culpæ remissione dissolvitur. Illud autem quò ligatus est apud Ecclesiam, cùm sententiâ remittitur, relaxatur. quod in suscitatione Lazari sermo evangelicus manifestat, quem prius Dominus suscitavit, & Apostolis præcepit postmodum solvere suscitatum. Vnde quantumcumque prædictus se juramento præstito quòd Ecclesiæ mandato pareret, humiliare curaverit, quantumcumque in eo penitentia signa præcesserint, quia tamen morte præventus absolutionis non potuit beneficium obtinere, quamvis apud Deum absolutus fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus. Potest tamen & debet ei Ecclesiæ beneficio subveniri, sic ut cum de ipsius viventis penitentia per evidentia signa constiterit, defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur. Nec obstat quòd Ecclesiæ legitur attributa potestas ligandi ac solvendi homines super terram, tamquam non possit solvere & ligare sub terra sepultos, & quod legitur ne communicetur mortuo cui non est communicatum & vivo; cùm etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset, quem non contemptus religionis sed necessitatis articulus impedivit, & in certis casibus à canonibus denotatis ligasse legatur Ecclesia mortuos & solvisse. Ut autem in uno pariter eodémque negotio & servemus rigorem & mansuetudinem ostendamus, statuimus ut illius mortui absolutio à sede apostolica requiratur, qui, cùm viveret, ab apostolica sede fuerat absolvendus. Aliorum autem absolutionem ex præmissa causa ceteris indulgemus à quibus, cùm viverent, fuerant absolventi. Absolutionis autem forma servetur, ut fiat cum penitentiali psalmo & tam oratione dominica quam alia consueta. Heredes tamen ipsius ad satisfactionem faciendam pro ipso, si commoniti parere noluerint, per distractionem ecclesiasticam compellantur.

TITULUS XXXII.

De his qui excommunicati ad ecclesiasticos ordines promoventur.

Idem Episcopo sancti Andree.

Significante venerabili fratre nostro Andegavensi Episcopo per literas suas

nos accepisse cognoscas quòd cum R. clericus natione Scotus in sua diocesi maneret gratia studiorum, in præterita quadragesima ordinationi suæ, licet sub in terminatione anathematis esset inhibitum quòd ad eam non accederet ignotus aliquis vel etiam non vocatus, ingerere se præsumpsit tam inopia consilij quam lubrico minoris ætatis deceptus, & ita in Subdiaconum est promotus. Cùmque per ejusdem clerici confessionem lacrymabilem ad ipsius & dilecti filij P. sanctæ Mariæ in vialata diaconi Cardinalis tunc apostolicæ sedis Legati notitiam quæ præmissimus pervenissent, præfatus Episcopus de mandato ipsius Cardinalis eum à vinculo excommunicationis absolvit, sicut suis nobis literis intimavit, quærens quid esset super hujusmodi faciendum. Nos igitur simplicitatem clerici attendentes, fraternitati tuæ per apostolica scripta duximus intimandum quoniam si quòd in te deliquit se faciendo per alium in Subdiaconum ordinari, ei duxeris remittendum, nisi aliud quid obsistat canonicum, & in ordine suscepto de mansuetudine ministrare poterit & ad alios etiam promoveri.

Ejusdem.

Cap. 32. de
sent. exc.

Cum illorum absolutio qui pro violenta manuum injectione in clericos labem excommunicationis incurrunt, præterquam in quibusdam casibus à prædecessoribus nostris exceptis, sedi dumtaxat apostolicæ reservetur, nonnulli ecclesiasticam negligentes sententiam in excommunicatione positi ecclesiasticos ordines accipere non formidant. Quid autem fieri debeat de hujusmodi, apostolicum sapius oraculum imploratur. Circa quos credimus, sicut reperitur in subditis, distinguendum, quòd tales vel scienter excommunicationis sententia se irretitos, vel non recolunt factum pro quo in canonem lata sententiæ inciderunt, vel factum quidem scientes, juris ignari, nesciunt inde se teneri. Primos, si fuerint seculares, à subreptis ordinibus censemus in perpetuum deponendos. In reliquis casibus tam Archiepiscopi quam Episcopi absque mandato sedis apostolicæ speciali dispensandi facultatem se noverint non habere, quibus est etiam absolutio talium interdicta, & majora intelligantur illis prohibita quibus vetita sunt minora. Poterunt tamen hæc Romani Pontificis auribus intimari, ut ab eo secundum rigorem vel æquitatem res-

ponsum prodeat, prout sua discretio viderit faciendum. Quòd si claustrales hujusmodi fuerint, licet à bonæ memoriæ Alexandro Papa prædecessore nostro fuerit constitutum quòd monachi & Canonici regulares, quocumque modo se in claustro percusserint, non sint ad apostolicam sedem mittendi, sed secundum providentiam & discretionem Abbatis disciplinæ subdantur, & si Abbatis discretio ad eorum correptionem non sufficit, providentia est diocesani Episcopi adhibenda, & alibi dicat quòd de seculo fugientes, qui religionis habitum in monasterio receperunt, & inter cetera postmodum constituentur se tale commississe delictum per quod ipso actu excommunicationis sententiam incurrerunt, sine licentia Romani Pontificis Abbas nec potest nec debet absolvere, quamvis præsumptionem delinquentium debita possit animadversione punire. Nos tamen in religionis favorem, ut evagandi materia subtrahatur, uberius eis gratiam exhibere volentes, quòd etiam talibus absolutionis beneficium valeant impertiri, eorum Abbatibus indulgemus, nisi excessus ipsorum extiterit difficilis & enormis, utpote si ad mutilationem membri vel effusionem sanguinis est processum, aut in Episcopum vel Abbatem violenta sit manus injecta, cum excessus tales & similes sine scandalo nequeant præteriri. Si verò claustralis aliquis in religiosam personam alterius claustrum manus injecerit violentas, per Abbatem proprium & ejus qui passus est injuriam absolvatur. Quòd si clericum percusserit secularem, non nisi per apostolicam sedem, ut scandalum evitetur, absolutio poterit gratiam promereri. Si autem & hos ad ordines promoveri contingat, juxta præmissam distinctionem, qui scienter in contemptum ecclesiasticæ disciplinæ se fecerint ordinari, ab executione suscepti officij decernimus manere suspensos. Circa reliquos verò facti memoriam vel juris peritiam non habentes, monasteriorum utilitate pensata, post injunctam regularem poenitentiam & peractam, Abbates ipsorum poterunt dispensare, nisi grave fuerit & notabile factum, aut is qui fecit adultus fuerit & discretus, ut violenter & validè contra oblivionem vel ignorantiam præsumatur. Præcipimus autem Abbatibus ut formam istam diligenter observent, ne privilegium mereantur amittere si concessa sibi abusi fuerint potestate.

TITULUS